

Tiedotustilaisuus 19.11.2019, Tana bru

Kysymyksiä osallistujilta

Jätevedet

Onko kunnallismaksuissa otettu huomioon, että Tana bruhun rakennetaan uusi puhdistuslaitos?

Vastaus (Solveig Therese Halonen, Tanan kunta): Kyllä, se on huomioitu kunnallisissa maksuissa.

Kalatiekanta

Voidaanko harjus erottaa muista kalalajeista kaikuluotainlaskennassa?

Vastaus (Narve S. Johansen, Tanavassdragets fiskeforvaltning (Tenon vesistön kalastushallinto) TF): Lähtökohtaisesti ei, mutta suuret harjusparvet voi erottaa parven koon ja kalojen määrien perusteella. Mukaan lasketaan yli 45 cm pitkät kalat, mutta erityisesti kalat kooltaan 45–55 cm voivat olla useita eri lajeja, kuten kyttyrälohta, meritaimenta ja harjusta. Saalisilmoitusten perusteella saa käsityksen lajien jakautumisesta. Siihen perustuen on tehty jako lohen ja kyttyrälohen välille Pulmankissa. Inarijoessa videokamera kattaa osan joen poikkileikkauksesta, jolloin merkittävä osa kaikuluotaimella rekisteröidyistä kaloista tulee myös kuvattua filmille. Kaikuluotain- ja videorekisteröintien perusteella on laskettu, että Inarijokeen on tänä vuonna (2019) noussut noin 1600 lohta, 350 kyttyrälohta ja 400–500 taimenta.

Onko suunnitelmissa lisätä tietoja?

Vastaus (Narve S. Johansen, TF): Kalatiekanta päivitetään jatkuvasti, erityisesti sähkökalastamalla saaduilla tiedoilla.

Ympäristö-DNA –kyttyrälohi

Onko kyttyrälohi uhka lohelle?

Vastaus (Tiia H. Kalske, Fylkesmannen i Troms og Finnmark (Tromsin ja Finnmarkin lääninhallitus) FMFTF): Siitä on liian aikaista vetää johtopäätöksiä.

Kyttyrälohia oli paljon 1970-luvulla kahtena vuotena. Kysymyksen esittäjä kertoo isänsä saaneen silloin kyttyrälohia päivittäin. Onko kyttyrälohen esiintymistä kirjattu jo silloin?

Vastaus (Eero Niemelä, Luke): Kyttyrälohien huippuvuodet 1970-luvulla sattuivat yhteen hyvien pikkulohivuosien kanssa. Kyttyrälohien lisääntyminen viime vuosina tapahtuu yhtä aikaa meressä mitattujen kohonneiden lämpötilojen kanssa.

Kalojen vaellusesteet

Onko tehty laskelmia siitä, kuinka monta kilometriä lohen jokipoikasille on avautunut vaellusesteiden poistamisen seurauksena?

Vastaus (Anne F. Smeland, FMTF): Laskelmia siitä ei ole vielä tehty, mutta ne sisällytetään hankkeen loppuraporttiin.

Suunnitellaanko Øfasin (Øst-Finnmark Avfallsselskap/Itä-Finnmarkin jäteyhtiö) laitoksilta tuulen mukana leviävän muovijätteen rajoittamista?

Vastaus (Frank Ingilæ, Tanan kunta): Ongelma tulee vähitellen häviämään. Kaikki jätteenkäsittely siirtyy vähitellen yhden ja saman katon alle.

Vastaus (Anne F. Smeland, FMTF): Lääninhallitus valvoo yrityksen toimintaa mm. laitoksista tuulen mukana lentävän jätteen suhteen ja seuraa ongelman kehittymistä normaalissa valvonnassaan.

Kuuluuko muoviroskan mittaaminen vesistön seurantaan? Mistä muoviroska on lähtöisin?

Vastaus (Tiia H. Kalske, Fylkesmannen i Troms og Finnmark-FMTF & Jukka Ylikörkkö, ELY): Roskien määrittäminen ei kuulu seurantaan, mutta sitä kyllä tutkitaan. Norjassa mikromuovin määrää on tutkittu esimerkiksi sinisimpukoissa Norjan rannikkoalueilla. Mikromuovia kulkeutuu roskaamisen lisäksi muun muassa jätevesien mukana vesistöön. Roskaaminen on valitettava ongelma, myös Tenojoen vesistöalueella.

Miten suomalaisten ja norjalaisten puhdistuslaitosten aiheuttama saastuminen eroaa toisistaan?

Vastaus (Anne F. Smeland, FMTF): Kuten hankkeella saadusta tiedosta nähdään, ovat kunnallisten jätevedenpuhdistuslaitosten vaikutukset vesistöön suuremmat Norjan puolella kuin Suomessa. Meillä ei kuitenkaan ole tietoa yksityisistä jätevedenpuhdistusjärjestelmistä, kuten esim. maahanimeyttämöistä. Kyseinen tieto on saatavilla sitten, kun Tanan, Kaarasjoen ja Utsjoen kuntien yhteinen Interreg-hanke jätevesiyhteistyöstä on saatettu loppuun. Hanke käynnistyi nyt vuonna 2019.

Onko valtio tehnyt minkäänlaisia toimenpiteitä kyttyrälohen (vieraslajin) hävittämiseksi, mitä eroja esimerkiksi toiminnassa verrattuna Norjaan?

Vastaus (Panu Orell, LUKE): Kyttyrälohikysymyksestä on keskusteltu viranomaistaholla, mutta toimenpidesuunnitelmia ei toistaiseksi ole. Toisaalta kyttyrälohen hävittäminen Tenojoen

kokoisesta vesistöstä on erittäin hankalaa, jopa mahdotonta. Pienemmissä joissa poistopyynnillä voi olla vaikutusta. Tenojoen kyttyrälohimääriä ja kannan kehitystä seurataan aktiivisesti suomalais-norjalaisena yhteistyönä. Norjassa kyttyrälohen poistopyyntiä on tehty lähinnä pienissä lohijoissa talkootyönä kalastajien ja kalastusseurojen toimesta, ei valtiojohtoisesti.